

Binnen de vaste commissie voor Binnenlandse Zaken hebben de onderstaande fracties enkele vragen en opmerkingen over de brief van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties d.d. 24 december 2021 inzake het Jaarverslag van de Nationale ombudsman, de Kinderombudsman en de Veteranenombudsman over 2020 (Kamerstuk 35 743, nr. 2).

De fungerend voorzitter van de commissie,
Martin Bosma

De adjunct-griffier van de commissie,
Verhoev

Inhoudsopgave	blz.
I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties	2
Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie	2
Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie	3
Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie	3
II Antwoord/ reactie van de Minister	4

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de reactie van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties op de jaarverslagen 2020 van de Nationale ombudsman en de Kinderombudsman. Allereerst merken deze leden op dat in het kader van het verbeteren van de relatie burger-overheid er gewerkt moet worden aan een overheid die betrouwbaar, dienstbaar, dichtbij en rechtvaardig is. Wetten moeten goed uitvoerbaar zijn, waarbij de menselijke maat een belangrijk aspect is. Zij hebben over de reactie op de jaarverslagen meerdere vragen en opmerkingen.

Jaarverslag 2020 Nationale ombudsman

Thema 1: Armoede

Kinderopvangtoeslag

De leden van de VVD-fractie merken op dat bij verschillende onderwerpen aanbevelingspunten worden genoemd en door de Minister worden overgenomen. In 2020 heeft de Nationale ombudsman aandacht gevraagd voor knelpunten in de kinderopvangtoeslag en het kindgebonden budget. Belangrijkste knelpunten zijn opgepakt, maar een aantal resterende knelpunten niet. In de brief van de Minister staat dat het aan het nieuwe kabinet en de Kamer zal zijn om geïnventariseerde knelpunten en mogelijke oplossingen te wegen en te bezien. Graag vernemen deze leden op welke termijn hierover een kabinetsvoorstel te verwachten is.

Thema 2: Toegang tot voorzieningen

Maatwerk door het Centraal Administratie Kantoor (CAK)

De leden van de VVD-fractie lezen dat de afhandelingsduur van klantreacties en klachten bij verschillende instanties onder druk staat. Om als voorbeeld te noemen het CAK. Er wordt door de Minister extra geld uitgetrokken om te investeren in verbetering in de uitvoering. Te denken valt aan tijdelijke uitbreiding van de capaciteit. Worden ten aanzien van de extra middelen prestatieafspraken gemaakt met uitvoeringsinstanties? Zo ja, kan de Minister schetsen hoe dergelijke afspraken eruitzien? Graag krijgen deze leden een reactie.

In het algemeen gaan klachten ook over niet goed begrepen worden en/of gehoord worden. Er moet oog zijn voor begrijpelijkheid en menselijke maat. In het rapport «Klem tussen Balie en Beleid» van de Tijdelijke Commissie Uitvoeringsorganisaties (TCU) lezen de leden van de VVD-fractie tal van aanbevelingen, onder andere dat professionals bij uitvoeringsorganisaties meer ruimte moeten krijgen voor maatwerk aan de balie. Hoe loopt naar het oordeel van de Minister de implementatie van

dit specifieke aanbevelingspunt en hoe wordt hier uitvoering aan gegeven?

Jaarverslag 2020 Kinderombudsman

De Kinderombudsman heeft in 2020 aandacht gevraagd voor de huisvestingsproblematiek in het rapport «Ongehoord! De onzichtbaarheid van kinderen met huisvestingsproblemen». De leden van de VVD-fractie zijn van mening dat de stem van kinderen een vaste plek moet krijgen in besluitvorming rondom onderdak en huisvesting. Er wordt in samenwerking met de Ministeries van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) en Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) gewerkt aan een gezamenlijke reactie op dit rapport. Wat is de reden dat deze reactie er nog niet is? Wanneer kan een reactie op het rapport worden verwacht?

Vragen en opmerkingen van de leden van de D66-fractie

De leden van de D66-fractie hebben kennisgenomen van de jaarverslagen van de Nationale ombudsman, de Kinderombudsman en de Veteranenombudsman. Deze leden zijn hen zeer erkentelijk voor hun inzet en werk, en danken hen daarvoor. Voorts hebben zij nog enkele vragen hierover aan de Minister.

De Minister deelt de zorgen van de ombudsmannen over de relatie tussen overheid en burger en wijst naar de concrete aanbevelingen van het jaarrapport. Is de Minister bereid deze concrete aanbevelingen ook over te nemen? Hoe gaat de Minister monitoren wat er concreet met de aanbevelingen wordt gedaan en of deze voldoende navolging vinden, ook binnen bijvoorbeeld uitvoeringsorganisaties? In hoeverre spreekt de Minister bijvoorbeeld met hen over deze aanbevelingen? Op welke andere manier zorgt de Minister dat deze aanbevelingen onder de aandacht worden gebracht bij de ambtenaren die het aangaat?

Thema 1: armoede

Onredelijke inkomensafhankelijke regelingen

Goed dat er een inventarisatie plaatsvindt naar de knelpunten in de verschillende regelingen. De leden van de fractie van D66 vragen of hierbij alleen gericht wordt op knelpunten die al in beeld zijn of dat ook breder gekeken zal worden naar knelpunten die eventueel nog niet in beeld zijn. Wanneer verwacht de Minister deze inventarisatie afgerond te hebben?

Thema 2: toegang tot voorzieningen

Toegang tot recht onder druk

Goed dat het sinds 1 april 2021 mogelijk is om een gratis consult te krijgen met een advocaat na een oproep van het Openbaar Ministerie voor een hoorzitting. In hoeverre is duidelijk of deze aanpassing ook bekend is bij de mensen die hiervoor in aanmerking komen? Indien dit niet het geval is, is de Minister bereid zich in te spannen om ervoor te zorgen dat dit alsnog onder de juiste doelgroep onder de aandacht wordt gebracht?

Vragen en opmerkingen van de leden van de SP-fractie

De leden van de fractie van de SP hebben de reactie op het jaarverslag van de Nationale ombudsman, de Kinderombudsman en de Veteranenombudsman gelezen en hebben hierover nog enkele opmerkingen en vragen. In het algemeen erkennen deze leden de grote maatschappelijke problemen die de ombudsmannen signaleren. De grote problemen van

mensen die jarenlang als tegenstander van de overheid werden gezien zijn schrijnend. Erkent de Minister dat?

In het jaarverslag vragen de ombudsmannen aandacht voor de afhandeling van het toeslagenschandaal. In de kabinetsreactie wordt aangegeven: «Het is van groot belang dat gedupeerden zo snel en goed mogelijk recht wordt gedaan en dat zij helderheid hebben over de stappen en uitkomsten in het hersteltraject.» Kan de Minister aangeven of zij vindt dat hieraan wordt voldaan? Kan de Minister aangeven wanneer de getroffen ouders volledige inzage krijgen in hun dossier?

De leden van de fractie van de SP lezen «Het is goed om te benadrukken dat de kwalificatie OG/S vanaf november 2019 op geen enkele wijze meer betrokken wordt bij een beoordeling voor een (persoonlijke) betalingsregeling of een schuldsaneringstraject, met uitzondering van een kleine groep waarbij misbruik is vastgesteld middels het opleggen van een vergrijpboete of een strafrechtelijke veroordeling.». Kan de Minister aangeven of deze kwalificatie in andere systemen van de overheid of bij andere instanties wel doorwerkt? Zo ja, welke?

Kan de Minister aangeven wat inmiddels de stand van zaken is met betrekking tot meer aandacht voor kinderen als het gaat om huisvestingsproblemen? Zijn er inmiddels concrete plannen gemaakt om te voorkomen dat kinderen op straat komen te staan?

II Antwoord/ Reactie van de Minister